

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សុន្ទរកថា

ឯកឧត្តម ប៊ិន ឈិន ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ
និង ប្រធានរដ្ឋមន្ត្រីស្តីទី ទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី តំណាងដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ សម្តេច
អគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ក្នុងពិធីបើក «សន្និបាតបូកសរុបលទ្ធផលការងារបរិស្ថានឆ្នាំ២០១៧
និងទិសដៅការងារឆ្នាំ២០១៨»

ថ្ងៃច័ន្ទ ៨រោច ខែមិគសិរ ឆ្នាំរកា ព.ស ២៥៦១

ក្រសួងបរិស្ថាន ថ្ងៃទី១១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧

- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ សមាជិក សមាជិកានៃព្រឹទ្ធសភា រដ្ឋសភា និងរាជរដ្ឋាភិបាលជាទីរាប់អាន!
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ អស់លោក លោកស្រី ថ្នាក់ដឹកនាំ មន្ត្រីរាជការ នៃក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ភ្ញៀវភិក្ខិយសជាតិ-អន្តរជាតិ សមាជិក សមាជិកានៃអង្គសន្និបាតទាំងមូល ជាទីមេត្រី!

ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយ ដោយបានចូលរួមជាមួយឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី និងភ្ញៀវភិក្ខិយសទាំងអស់ ក្នុងពិធីបើក «សន្និបាតបូកសរុបលទ្ធផលការងារបរិស្ថានឆ្នាំ២០១៧ និងទិសដៅការងារឆ្នាំ២០១៨» ដែលជាព្រឹត្តិការណ៍ដ៏មានសារៈសំខាន់មួយ សម្រាប់វិស័យបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ខ្ញុំសូមយកឱកាសនេះ ថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ដែលបានឆ្លៀតពេលដ៏មមាញឹកអញ្ជើញចូលរួមក្នុងពិធីនេះ ដែលញ៉ាំងឱ្យអង្គសន្និបាតទាំងមូលប្រព្រឹត្តទៅដោយភាពអធិកអធម ក្នុងបរិយាកាសរីករាយ។

ជាមួយគ្នានេះដែរ ខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការកោតសរសើរ និងវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះថ្នាក់ដឹកនាំ មន្ត្រីរាជការ និងមន្ត្រីឧទ្យានុរក្សនៃក្រសួងបរិស្ថាន ដែលបានខិតខំយកអស់កម្លាំងកាយ ចិត្ត បញ្ញា និងស្មារតីក្នុងការបំពេញតួនាទី ភារកិច្ច និងបេសកកម្មរបស់ខ្លួន ដើម្បីបុព្វហេតុកិច្ចគាំពារបរិស្ថាន ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និងការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព សំដៅធានាឧត្តមប្រយោជន៍ជាតិ មាតុភូមិ និងប្រជាជនយើង។

ដូចឯកឧត្តម សាយ សំអាល់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព បានបញ្ជាក់ជូនអម្បាញមិញហើយថា ការជួបជុំគ្នាថ្ងៃនេះមិនត្រឹមតែជាសក្ខីភាពបញ្ជាក់នូវការចូលរួមអបអរសាទរចំពោះសមិទ្ធផលនានា ដែលក្រសួង និងក្រុមប្រឹក្សាជាតិសម្រេចបានក្នុងឆ្នាំ២០១៧ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងជាឱកាសសម្រាប់យើងទាំងអស់គ្នាចូលរួមពិនិត្យវាយតម្លៃវឌ្ឍនភាពការងារ ដែលសម្រេចបានក្នុងអំឡុងពេល៤ឆ្នាំ គិតចាប់តាំងពីដើមអាណត្តិរាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៥នៃរដ្ឋសភា។

ក្នុងនាមសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងក្នុងនាមខ្ញុំផ្ទាល់ ខ្ញុំសូមចូលរួមអបអរសាទរចំពោះសមិទ្ធផលសំខាន់ៗជាច្រើន ដែលក្រសួង និងក្រុមប្រឹក្សាជាតិសម្រេចបានរហូតមកដល់ពេលនេះ ហើយខ្ញុំក៏សូមយកឱកាសដ៏ប្រពៃនេះ សម្តែងនូវការគាំទ្រ និងលើកទឹកចិត្តឱ្យថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីរាជការនៃស្ថាប័នទាំងពីរបន្តខិតខំបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនឱ្យបានកាន់តែខ្លាំងក្លាថែមទៀត ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបំណងជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការកសាងសង្គមកម្ពុជាឱ្យក្លាយទៅជាសង្គមទំនើបមួយ ដែលមានបរិស្ថានល្អស្អាត និងការរស់នៅដោយចីរភាព សម្រាប់ប្រជាជនគ្រប់ៗរូប និងគ្រប់ៗជំនាន់។

ខ្ញុំសង្ឃឹមថា សន្និបាតរយៈពេលបីថ្ងៃនេះ នឹងផ្តល់ឱកាសគ្រប់គ្រាន់ដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ មន្ត្រីរាជការនៃស្ថាប័នទាំងពីរ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធបានពិនិត្យ ពិភាក្សា និងវាយតម្លៃលើលទ្ធផលការងារ និងស្វែងរកជម្រើសដ៏ប្រសើរក្នុងការកំណត់ទិសដៅការងារ និងផែនការសកម្មភាពសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៨ ក៏ដូចជាឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ទៀត។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី និងអង្គសន្និបាតទាំងមូលជាទីមេត្រី!

ដូចដែលយើងទាំងអស់គ្នាបានដឹងហើយថា ការងារបរិស្ថានជាភារកិច្ចការសកល និងមានលក្ខណៈអន្តរវិស័យ ដែលត្រូវបានពិភពលោកយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំងក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ហើយក៏ជាភារកិច្ចការដែលទាមទារឱ្យមានការចូលរួមពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន ទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌជាតិ តំបន់ និងពិភពលោក ក្នុងការរួមគ្នាថែរក្សា ការពារ និងស្វែងរកវិធានការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈម ដើម្បីធានាឱ្យបាននូវគុណភាពបរិស្ថាន តុល្យភាពនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ការរស់នៅដោយចីរភាព និងសុវត្ថិភាពនៃភពផែនដី។

ក្នុងក្របខណ្ឌជាតិ ការងារបរិស្ថានទាមទារឱ្យមានការចូលរួមពីគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ វិស័យឯកជន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ ច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យបរិស្ថាននិងធនធានធម្មជាតិ ស្របតាមគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព។ នៅចំពោះមុខភារកិច្ចការដ៏ចម្បងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានប្រកាន់ខ្ជាប់នូវជំហរវិជ្ជមាន ក្នុងការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពការងារគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ ដោយបានជំរុញឱ្យក្រសួង ស្ថាប័ន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ បន្តចូលរួមអនុវត្តឱ្យបានជោគជ័យនូវយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ តាមរយៈការពង្រឹងតួនាទីរបស់ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព ដែលជាយន្តការសម្របសម្រួលការរៀបចំគោលនយោបាយ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ផែនការសកម្មភាព និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានាពាក់ព័ន្ធនឹងភារកិច្ចការបរិស្ថាន ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាបៃតង និងការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព។ល។

ជាមួយគ្នានេះ ក្រសួងបរិស្ថានបាននិងកំពុងដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងនាមស្ថាប័ននិយតករ ក្នុងការរៀបចំ និងផ្តួចផ្តើមឱ្យមានការធ្វើកំណែទម្រង់សំខាន់ៗនៅក្នុងវិស័យបរិស្ថាននិងធនធានធម្មជាតិ ក៏ដូចជាជំរុញឱ្យអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ចូលរួមអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ទាំងនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីធានារក្សាឱ្យបាននូវតុល្យភាពរវាងការអភិរក្សនិងការអភិវឌ្ឍ។ តាមរបាយការណ៍ឯកឧត្តម **សាយ សំអាល់** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព បានបង្ហាញឱ្យឃើញថា សម្រាប់រយៈពេលជាង៤ឆ្នាំកន្លងមកនេះ ដោយមានភារកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការធ្វើទំនើបកម្មស្ថាប័ន ស្ថាប័នទាំងពីរ

សម្រេចបានជោគជ័យគួរឱ្យកត់សម្គាល់នូវកំណែទម្រង់ស្ថាប័ន គោលនយោបាយនិងច្បាប់ ការអនុវត្ត ថវិកាកម្មវិធី ការអនុវត្តវិមជ្ឈការនិងវិសហមជ្ឈការ ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សនិងកិច្ចគាំពារសុខុមាលភាព មន្ត្រីរាជការ ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និងការផ្គត់ផ្គង់មធ្យោបាយ និងសម្ភារៈ ដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ សម្រាប់លើកកម្ពស់កិច្ចគាំពារបរិស្ថាន ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និងការអភិវឌ្ឍ ដោយចីរភាព។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក៏បានរំលេចឱ្យឃើញនូវភាពចាំបាច់ក្នុងការពិនិត្យ ពិភាក្សា និងរួមគ្នាស្វែងរកដំណោះស្រាយលើបញ្ហាប្រឈមនានា ដើម្បីជាត្រឹមវិស័យតម្រង់ទិស សម្រាប់ពង្រឹង ប្រសិទ្ធភាពការងារគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ទោះជាយ៉ាង ណាក៏ដោយ សមិទ្ធផលទាំងនេះ គឺពិតជាមិនអាចកាត់ផ្តាច់ចេញពីការចូលរួមសហការ និងការគាំទ្រពី សំណាក់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ អង្គការជុំវិញខេត្ត ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការសង្គម ស៊ីវិល វិស័យឯកជន និងប្រជាសហគមន៍មូលដ្ឋាននោះឡើយ។

ការធ្វើទំនើបកម្មស្ថាប័ន គឺជាកិច្ចការដែលគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នត្រូវបន្តធ្វើ និងធ្វើជាប់ជាប្រចាំ ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពការងារ និងភាពប្រសើរឡើងនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈ សំដៅឆ្លើយតបទៅនឹង ដំណើរវិវឌ្ឍន៍នៃសង្គមជាតិ។

ជារួម ខ្ញុំអាចវាយតម្លៃបានថា ការធ្វើទំនើបកម្មស្ថាប័ននៅក្នុងវិស័យបរិស្ថាននិងធនធានធម្មជាតិ ពិតជាបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តកម្មវិធីជាតិកំណែទម្រង់ រដ្ឋបាលសាធារណៈ កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងកំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហ មជ្ឈការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ។ ក្នុងនាម រាជរដ្ឋាភិបាល និងក្នុងនាមខ្លួនខ្ញុំផ្ទាល់ ខ្ញុំមានជំនឿយ៉ាងមុតមាំថា ក្រសួង និងក្រុមប្រឹក្សាជាតិ នឹងបន្ត ស្មារតីខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការដឹកនាំ និងសម្របសម្រួលការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ ទាំង កម្រិតគោលនយោបាយ និងបច្ចេកទេស។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី និងអង្គសន្និបាតទាំងមូលជាទីមេត្រី!

ស្របពេលដែលប្រទេសជាតិមានសុខសន្តិភាពពេញលេញ ស្ថិរភាពនយោបាយ និងការអភិវឌ្ឍលើ គ្រប់វិស័យ កំណើនប្រជាជននៅតាមទីប្រជុំជន និងសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គមក៏មានការកើនឡើង យ៉ាងឆាប់រហ័ស ដែលបាននាំមកនូវបញ្ហាប្រឈមជាច្រើន និងបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់គុណភាព បរិស្ថាន ធនធានធម្មជាតិ គុណភាពប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី សោភ័ណភាពទីក្រុង និងសុខុមាលភាពសង្គម។ បណ្តាទីប្រជុំជនក្រុងធំៗបាននិងកំពុងប្រឈមនឹងការកើនឡើងនូវបរិមាណសំណល់រឹង រាវ ការថយចុះ គុណភាពទឹក ដី និងខ្យល់ ការរំខានដោយសម្លេង បញ្ហាកកស្ទះចរាចរណ៍ កំណើនតម្រូវការថាមពល ក៏ដូចជា កង្វះលំហូរត្រង់ ដែលតម្រូវឱ្យក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ត្រូវពិចារណាស្វែងរកដំណោះស្រាយឱ្យបានសមស្រប។ ទន្ទឹមនឹងនេះ បញ្ហានៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក៏បានរួមចំណែកជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងសុវត្ថិភាពប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីផងដែរ ដែលទាមទារឱ្យយើងទាំងអស់គ្នាត្រូវបន្តសហការឱ្យបានជិតស្និទ្ធ ក្នុងការស្វែងរកវិធានការដោះស្រាយ។

ក្នុងន័យនេះ ខ្ញុំសូមស្នើឱ្យសមាជិក សមាជិកានៃអង្គសន្និបាតទាំងមូលមេត្តាយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់ នូវបទបង្ហាញស្តីពីវិវឌ្ឍនភាពការងារ បញ្ហាប្រឈមចំពោះមុខ និងសំណូមពរ ដើម្បីរួមគ្នាស្វែងរកវិធានការ

សមស្រប និងកំណត់ទិសដៅការងារ សំដៅឆ្លើយតបទៅនឹងចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពការងារគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិនៅកម្ពុជា។ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ឱ្យអង្គសន្និបាតពិនិត្យ ពិភាក្សា និងស្វែងរកដំណោះស្រាយលើបញ្ហាប្រឈម និងតម្រូវការចាំបាច់នានា ខ្ញុំសូមផ្តល់នូវអនុសាសន៍មួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

១. សម្រាប់ការងាររដ្ឋបាលនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងការធ្វើទំនើបកម្មស្ថាប័ន

- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបន្តធ្វើទំនើបកម្មស្ថាប័ន និងធ្វើជាប់ជាប្រចាំ ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពការងារ ការកសាងទំនុកចិត្ត និងភាពប្រសើរឡើងនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈ សំដៅឆ្លើយតបទៅនឹងដំណើរវិវត្តន៍ និងតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់សង្គមជាតិ។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបន្តលើកកម្ពស់ និងជំរុញការអនុវត្តឱ្យបានទូលំទូលាយនូវគោលនយោបាយគាំពារមន្ត្រីរាជការ ដោយផ្អែកលើលទ្ធភាពជាក់ស្តែង។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបន្តការកែលម្អការរៀបចំផែនការថវិកា និងការគ្រោងថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ព្រមទាំងតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃការអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីឱ្យបានហ្មត់ចត់។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបន្តផ្សព្វផ្សាយលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និងជំរុញការអនុវត្តមុខងារ ដែលបានផ្ទេរជូនរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចគាំពារបរិស្ថាន អប់រំផ្សព្វផ្សាយបរិស្ថាន ការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិនិងសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវសហការជាមួយក្រសួង ស្ថាប័ន និងដៃគូពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការអនុវត្ត «យុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាពបរិស្ថានជាតិ ២០១៦-២០២៣» ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់បន្ទាប់ពីរាជរដ្ឋាភិបាលអនុម័ត និងដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការ។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបន្តសហការជាមួយក្រសួង ស្ថាប័ន និងដៃគូពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការពន្លឿនការបញ្ចប់សេចក្តីព្រាង «ក្រមបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា» ដែលជាលិខិតូបករណ៍គតិយុត្ត និងជាឯកសារតម្រង់ទិសដ៏សំខាន់ សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ។

២. សម្រាប់ការងារគាំពារបរិស្ថាន

- ក្រសួងត្រូវដឹកនាំសម្របសម្រួលការរៀបចំនិងអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងការស្វែងរកកញ្ចប់ថវិកាសម្រាប់វិនិយោគលើគម្រោងស្តារនិងអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងសំណល់និងពិនិត្យលទ្ធភាពបង្កើនថវិកានៃកញ្ចប់សេវាអនាម័យបរិស្ថាន សម្រាប់ពង្រីកវិសាលភាពការងារគ្រប់គ្រងសំណល់ទីប្រជុំជន ជាពិសេសសហការជាមួយក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការជំរុញឱ្យរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ អនុវត្តអនុក្រឹត្យលេខ១១៣ អនក្រ.បកស្តីពីការគ្រប់គ្រងសំរាម សំណល់រឹងទីប្រជុំជន ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបន្តជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីទប់ស្កាត់កាត់បន្ថយ និងស្តារការបំពុលបរិស្ថានពីសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍នានា ជាអាទិ៍ ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងកិច្ចសន្យាការពារបរិស្ថាន ការចុះត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំតាមប្រភពបំពុលនិងការដោះស្រាយរាល់បណ្តឹងតវ៉ារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដែលរងផលប៉ះពាល់ពីការបំពុលបរិស្ថាន។

- ក្រសួងបរិស្ថាន និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវរៀបចំបង្កើតយន្តការត្រួតពិនិត្យការគ្រប់គ្រង និងការបញ្ចេញសំណល់ពីតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស និងតំបន់ឧស្សាហកម្ម ដើម្បីទប់ស្កាត់ការ បំពុលបរិស្ថាន និងធានាការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព។
- ក្រសួងបរិស្ថាន ត្រូវបន្តនិងបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការអន្តរជាតិ និងវិស័យឯកជន ក្នុងការរៀបចំធនធានសម្រាប់គាំពារបរិស្ថាន និងការការពារសុខភាព សាធារណៈ។

៣. សម្រាប់ការងារការពារ និងអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ

- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបន្តពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពការងារគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ និងរបៀង អភិរក្សជីវៈចម្រុះប្រព័ន្ធតំបន់ការពារធម្មជាតិ តាមរយៈការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់និងលិខិត បទដ្ឋានគតិយុត្ត ដើម្បីទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសធនធានធម្មជាតិ និងត្រូវបន្តរៀបចំ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិចាំបាច់នានាបន្ថែមទៀត។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបន្តពង្រឹងការអនុវត្តការផ្ទេរមុខងារគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ និង សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិទៅឱ្យរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវជំរុញការសិក្សាកំណត់តំបន់គ្រប់គ្រង បោះបង្គោលព្រំតំបន់ការពារធម្មជាតិ និងរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិឱ្យបានច្បាស់លាស់ ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព ការងារគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ កាត់បន្ថយការទន្ទ្រានកាន់កាប់ដីព្រៃដោយខុសច្បាប់ កាត់បន្ថយទំនាស់នៃការប្រើប្រាស់ដីព្រៃ និងទប់ស្កាត់បទល្មើសធនធានធម្មជាតិ។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវសិក្សាអំពីសក្តានុពលធនធានធម្មជាតិ ជីវៈចម្រុះ វប្បធម៌ និងប្រវត្តិសាស្ត្រ ដើម្បីរៀបចំបង្កើតតំបន់ការពារធម្មជាតិ និងសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិបន្ថែមទៀត។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបន្តពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ និងជំរុញការសិក្សា កំណត់សក្តានុពលសហគមន៍នីមួយៗ ដើម្បីជួយដល់សហគមន៍ក្នុងការបង្កើតមុខរបរថ្មី ការអភិវឌ្ឍកសិកម្ម និងការផ្តល់សេវាកម្មទេសចរណ៍ធម្មជាតិ សំដៅលើកស្ទួយជីវភាព សហគមន៍ ក៏ដូចជាការចូលរួមរបស់ពួកគាត់ក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបន្តពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីរៀបចំធនធាន ថវិកា និងបច្ចេកទេស សម្រាប់គាំទ្រដល់ការអនុវត្តគម្រោងនានាពាក់ព័ន្ធនឹងការពារ និង អភិរក្សធនធានធម្មជាតិ ពិសេសការអនុវត្តគម្រោងអេកូឡូស៊ី និងគម្រោងជួយដល់សហគមន៍ មូលដ្ឋាននៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ។

៤. សម្រាប់ការងារអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព

- ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាពត្រូវបន្តសម្របសម្រួល និងសហការជាមួយគ្រប់ ក្រសួងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងការរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត គោលនយោបាយ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការសកម្មភាព ដើម្បីលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍ ដោយចីរភាព សំដៅធានាបានតុល្យភាពរវាងការអភិរក្ស និងការអភិវឌ្ឍ។
- ក្រុមប្រឹក្សាជាតិត្រូវជំរុញការសិក្សាស្រាវជ្រាវបែបវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីជាមូលដ្ឋាន តម្រង់ទិសការរៀបចំ ការអនុវត្ត និងការវាយតម្លៃគោលនយោបាយ និងក្របខណ្ឌគតិយុត្ត

ពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចបែតង និងការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព ជាពិសេសការរៀបចំ និងអនុវត្ត «ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ទីក្រុងនិរន្តរភាព»។

- ក្រុមប្រឹក្សាជាតិត្រូវបន្តសហការជាមួយក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការសិក្សាអំពីលទ្ធភាព នៃការពង្រីកការប្រើប្រាស់ថាមពលកើតឡើងវិញ ជាពិសេសថាមពលពន្លឺព្រះអាទិត្យ សម្រាប់ផលិតអគ្គិសនី។
- ក្រុមប្រឹក្សាជាតិត្រូវសិក្សារៀបចំគោលនយោបាយ «ការទូទាត់ថ្លៃសេវាកម្មប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី» និង «កម្រៃលើការបំពុល» ដោយផ្អែកលើបទពិសោធន៍នៃការអនុវត្តគម្រោងសាកល្បងប្រភេទនេះ។
- ក្រុមប្រឹក្សាជាតិត្រូវបន្តសម្របសម្រួល និងសហការជាមួយគ្រប់ភាគី ក្នុងការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចបែតង ការឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ ការគ្រប់គ្រងជីវសុវត្ថិភាព និងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាបែតង។
- ក្រុមប្រឹក្សាជាតិត្រូវបន្តសម្របសម្រួលនិងសហការជាមួយគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការបញ្ជ្រាបគោលការណ៍អភិវឌ្ឍន៍បែតង និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុទៅក្នុងផែនការវិនិយោគ និងអភិវឌ្ឍន៍ ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ សំដៅរួមចំណែកដល់ការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា របាយការណ៍ស្តីពីការចូលរួមរបស់កម្ពុជា ក្នុងការអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងកិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

៥. សម្រាប់ការងារអប់រំផ្សព្វផ្សាយបរិស្ថាន

- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបង្កើនការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានបរិស្ថាន សំដៅលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីបរិស្ថានតាមគ្រប់មធ្យោបាយនិងរូបភាព ដើម្បីកែប្រែទាំងផ្នត់គំនិត និងឥរិយាបថរបស់ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យស្រឡាញ់បរិស្ថាន និងមានស្មារតីចូលរួមក្នុងកិច្ចការបរិស្ថាន ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និងការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបន្តពង្រឹងកិច្ចសហការជាមួយក្រសួង ស្ថាប័ន រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងដៃគូពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសជាមួយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ក្នុងការពង្រឹងសកម្មភាពសិក្សា ស្រាវជ្រាវ អប់រំ បណ្តុះបណ្តាល ផ្សព្វផ្សាយ ពិគ្រោះយោបល់ និងបញ្ជ្រាបចំណេះដឹងស្តីពីបរិស្ថានឱ្យបានកាន់តែស៊ីជម្រៅនិងទូលំទូលាយ។
- ក្រសួងបរិស្ថានត្រូវបន្តរៀបចំបង្កើតប្រព័ន្ធទិន្នន័យបរិស្ថាន និងសេវាកម្មព័ត៌មានភូមិសាស្ត្រ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ ក៏ដូចជាសម្រាប់រៀបចំគោលនយោបាយ យុទ្ធសាស្ត្រ និងរបាយការណ៍ស្តីពីស្ថានភាពបរិស្ថានជាតិ។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ អស់លោក លោកស្រី និងអង្គសន្និបាតទាំងមូលជាទីមេត្រី!

ខ្ញុំមានជំនឿយ៉ាងមុតមាំថា តាមរយៈសន្និបាតរយៈពេលបីថ្ងៃនេះ យើងទាំងអស់គ្នានឹងទទួលបាននូវឱកាសយ៉ាងពេញលេញ ក្នុងការចូលរួមចែករំលែកចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ ក្នុងការងារគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ ដែលជាកិច្ចការដ៏ចម្បងចំពោះមុខ និងតម្រូវឱ្យយើងទាំងអស់គ្នា បន្តចូលរួម

គ្រប់គ្រង និងដោះស្រាយបញ្ហាឱ្យបានកាន់តែប្រសើរថែមទៀត។ ខ្ញុំសូមស្នើឱ្យអង្គសន្និបាតទាំងមូល មេត្តាយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ ក្នុងការកំណត់បញ្ហាអាទិភាព ទិសដៅការងារ និងផែនការសកម្មភាព សម្រាប់ ឆ្លើយតបតម្រូវការចំពោះមុខរបស់សង្គមជាតិ ទាំងក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន និងទៅអនាគត ហើយខ្ញុំសង្ឃឹមថា មន្ត្រីយើងទាំងអស់គ្នានឹងបន្តអនុវត្តឱ្យបានជោគជ័យនូវរាល់ភារកិច្ច ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលប្រគល់ជូន ដើម្បី ឧត្តមប្រយោជន៍របស់ជាតិ មាតុភូមិ និងប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់ជំនាន់។

មុននឹងបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមឱ្យក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួង ស្ថាប័ន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធបន្តនូវវប្បធម៌សហការ ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពកិច្ចគាំពារបរិស្ថាន ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និង ការរស់នៅដោយចីរភាព។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ខ្ញុំក៏សូមអំពាវនាវដល់គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និង អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ សូមបន្តផ្តល់នូវកិច្ចសហការនិងការគាំទ្រដល់ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព ដើម្បីឱ្យស្ថាប័នមួយនេះមានលទ្ធភាព ក្នុងការបញ្ជ្រាបការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព ទៅក្នុងគោលនយោបាយ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ផែនការសកម្មភាព និងទិសដៅការងាររបស់ក្រសួងស្ថាប័ន រៀងខ្លួន ពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចបៃតង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និងជីវៈ សុវត្ថិភាព។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមជូនពរឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ភ្ញៀវកិត្តិយសជាតិនិងអន្តរជាតិ ទាំងអស់ សូមប្រកបដោយសិរីសួស្តី ជ័យមង្គល វិបុលសុខគ្រប់ប្រការ និងសូមឱ្យអង្គសន្និបាតទាំង មូលប្រព្រឹត្តិទៅប្រកបដោយភាពជោគជ័យ និងទទួលបានលទ្ធផលជាផ្លែផ្កា។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបើក «សន្និបាតបូកសរុបលទ្ធផលការងារបរិស្ថានឆ្នាំ២០១៧ និងទិសដៅការងារ ឆ្នាំ២០១៨» ចាប់ពីពេលនេះតទៅ។

សូមអរគុណ!